

Betydning, at ogsaa mindre Eiendomme i tilstrækkelig stort Antal fremkomme, hvor det intensiveste Agerbrug, nemlig det, der drives paa de smaa Eiendomme med egne Hænder og Kræfter, med Spade istedetfor Plov, mere i Hænderform end i Maskinformer, kunde finde en ny Lumleplads. Her er ikke Tale om, at en hel ny Era ſkulde oprinde, fordi man kommer til en Lov ſom denne, men der er Tale om, at der kan ſe en Bevægelse hen i en Retning, ſom jeg tror vil være meget betydningsfuld. Thi det er en Erfaringsſætning, at netop i ſaadanne Lande, hvor Agerbruget er udfondret paa mange Hænder, er det Udbytte, ſom fremgaar deraf, baade ſom Helhed taget og for den enkelte Befidder ſtørre, end det er noget andet Sted. Den vidtbrede Udſtykning, ſom findes i Frankrig, ſom findes i Eſpañ og Lothringen, ſom findes i viſſe tybſke Egne, ſom findes paa Derne i den engleſke Kanal, er viſtnok en Udſtykning, ſom gaar videre, end vore Forhold her i Landet vilde tillade, og det ſærlig af den Grund, at de klimatiſke Forhold der tillade en Dyrkning, ſom vore Himmelegne ikke vilde tillade, navnlig for Exempel af Vin, Tobak og beſlige Ting. Men ikke deſtomindre tror jeg, at det maa ſiges at være godtgjort, at, hvor der i ſaadanne frugtbare Egne findes Eiendomme, ſom ikke gaa ud over et Par Tønder Land, er Befidderen, Cieren, iſtand til, naar han er ſuldfommen Herre over Grundten, ved ſit eget og Slægtfølgers Arbejde at fremkalde et Udbytte, der forholdsviſ er betydeligt ſtørre end det, der kunde naas af Eiendomme paa 50 Tdr., 100 Tdr. Land eller af endnu ſtørre Eiendomme. Det har derfor ikke i mine Tanker været nogen Anke imod dette Lovforſlag, om det ſkulde, jeg vil ikke ſige ſætte en Præmie for Udparcelleringen, men dog kunne blive en Støtte for en viſ Udſtykning af Eiendomme, nemlig til ſaadanne Hænder, ſom vare villige til at tage fat paa diſſe ſmaa Jordlodders bedſt mulige Dyrkning og Frembringelſen af ſaadanne Produkter, der kunde give et væſentlig ſtørre Udbytte end vor almindelige Kornavl og Kvægavl. Men under alle Omſtændigheder forekommer det mig, at, forſaavidt ſom denne Lov ſkulde have den Virkning i Retning af Udſtykning, ſom man paa et andet Sted har frygtet, ſaa bliver det en ſtor Fordel, om Udſtykningens Grændſe bliver ſat noget op. Jo mere man frygter for, at denne Lov ſkal fremkalde ſmaa Eiendomme, deſto mere maa man være ſtemt for, at Grændſen for diſſe ſmaa Eiendomme bliver ſat i Beiret, og 5,000 Kr. vilde da ganſte viſt være en bedre Grændſe end 4,000 Kr. I hvilket Maal Loven vil komme til at virke paa dette Omraade, vil ſørſt Erfaringen kunde komme til at viſe. Der er mange Punkter, ſom endnu ligge ſkjult for os i Mærke, navnlig kan Ingen af os ſige, hvilken Pris diſſe Kreditforeningsobligationer ville

komme til at opnaa paa Markedet, og deraf vil det dog ſørſt og fremmeſt afhænge, om Loven vil ſaae nogen praktiſk Betydning, eller om det vil blive et miſlykket Forſøg. Jeg hengiver mig ligesom den foregaaende Taler til det Haab, at den praktiſke Udførelſe af denne Lov maa komme i Hænderne paa Folk, der have Blik for den ſtore Samfundſopgave, hvis Løsning kan komme til at knytte ſig til denne Lov, at det maa være Folk, ſom forbinde den tilhørlige praktiſke Indſigt med den Interesſe for Sagen, der alene kan føre til et heldigt Reſultat, og mig ſkulde det glæde, om den Driftighed, hvormed Regjeringen her har optaget et nyt Princip, virkelig maatte kunne føre til Gavn for den ringere ſtillede arbejdende Klasse, hvis Fremgang og Velvære vil være en Fremgang og Velvære for vort hele Samfund.

Solſtein-Solſteinborg: Af hvad jeg har tilladt mig at udtale ved denne Sags Behandling de tidligere Gange, den har været for her i Thinget, vil det være klart, at jeg ikke anſer den for at være ſæretruende for vort Samfund og de Udviklinger, der knytte ſig til den nuværende Tid. Jeg beklager ligesom den foregaaende ærede Taler, at man ikke i Landſthinget har troet at kunne og burde blive ſtaaende ved Grændſen af 5,000 Kr., men har ſat den ned til 4,000 Kr. Hele Foranſtaltningen vilde i mine Tanker have været vel tjent med, om Grændſen var bleven endnu noget høiere, end den vil blive efter det Forſlag, vi nu have liggende for os; men jeg vilde anſe det for aldeles utilraadeligt, naar vi i dette Dieblik vilde fremkomme med noget Forſlag om en Forandring. Saaledes ſom Loven nu er, kan den blive færdig i en ſaadan Stikſe, at den kan gjøre den Nytte, ſom vi haabe, den ſkal viſe ſig iſtand til at gjøre i den kommende Tid. Jeg har, ſom jeg ſagde, ikke hørt til dem, der nære nogen Frygt for dens Virkninger; jeg tror ikke, at en Lov af denne Art, vil fremkalde en fornyet og forøget Udſtykning, der ikke af ſig ſelv vilde trænge ſig frem alligevel; men jeg tror derimod, den vil være en ſtor Hjælp for mange af de ſmaa Folk, der befinde ſig i trykkede og trange Forhold og derved blive forhindrede i at komme frem paa den Maade, der er ønskelig, naar de ſtulle følge med Tiden, og jeg er ſuldfærdig enig i, hvad min ærede Nabo (Bille) fornylig udtalte, at, hvad vi ſavne og meſt ſavne paa dette Omraade, er en betydelig Fremgang i det ganſte lille Agerbrug. Det er en Opgave, ſom foreligger for vor Tid, og at den ikke er uden Udſigt til at kunne naae ſit Maal, ſe vi ved mange Leiligheder, hvor der af Foreninger, der virke i denne Retning, er truffet Foranſtaltninger til at hjælpe den lille Mand til at komme frem paa den Maade, der mere ſvarer til Tidens Fordringer end den, hvorpaa han hidtil har været iſtand dertil. Laan til ſmaa Jordbrugere med